MALTA

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH GALEA DEBONO

Seduta ta' l-14 ta' Frar, 2008

Appell Kriminali Numru. 351/2007

Il-Pulizija
(Dr. David Saliba)
Vs
Stanley Cortis
Mariello Spiteri

Il-Qorti,

Rat l-akkuza dedotta kontra l-appellati quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli

1. nhar is-16 t'April, 2007, ghall-habta tal-10.30 a.m. u fil-gimghat ta' qabel, fil-kapacita' taghhom ta' project supervisors fuq is-sit ta' kostruzzjoni sitwat fi Triq Birbal, Balzan, (ex- Papillon) naqsu milli jikkomunikaw avviz bil-quddiem bil-miktub lill-Awtorita' ta' l-anqas erba' gimghat kalendarji qabel ma jibda x-xoghol u dan ai termini ta' l-artikolu [Recte : Regolament] 4(1) ta' l-A.L. 281/04;
2. fl-istess lok, zmien u cirkostanzi naqsu li jizguraw li qabel ma jibda x-xoghol fuq is-sit ta' kostruzzjoni, isir pjan

ta’ sahha w sigurta’, w dan ai termini ta’ l-artikolu [Recte : Regolament] 4(2) ta’ A.L. 281/04.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali tas-26 ta’ Settembru , 2007, li biha, wara li rat ir-regolamenti 4(1) u 4(2) tal-Avviz Legali 281/2004, ma sabitx lill-appellati hatja w ghaldaqstant illiberathom.

Rat ir-rikors tal-appellant Avukat Generali minnu pprezentat fit-18 t’Ottubru, 2007, li bih talab li din il-Qorti joghgobha thassar u tirrevoka s-sentenza appellata w minflok issib lil Stanley Cortis u lil Mariello Spiteri hatja tal-akkuzi kollha migjuba kontriehom u tinfliggi l-piena skond il-ligi.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat il-fedini penali aggornati tal-appellati esebiti mill-prosekuzzjoni fuq ordni tal-Qorti.

Rat illi l-aggravji tal-appellant Avukat Generali, fil-qosor, huma s-segwenti w cioe':- li l-Ewwel Qorti ghamlet enuncjazzjoni zbaljata tal-ligi u apprezzament hazin tal-proviu stante li biex l-appellati setghu jigu liberati, l-appellati kellhom jimxu skond id-dettami specifici tal-ligijiet li a bazi taghhom inharghu l-imputazzjonijiet odjerni . Dawn il-ligijiet jpoggu l-oneru tal-prova fuq l-imputati sabiex huma juru li effettivament ghamlu dak kollu li huma setghu ragjonevolment jaghmlu ai termini tar-Regolament 12 tal-Avviz Legali 281 ta' l-2004. Saret ukoll riferenza ghas-sentenza ta' din il-Qorti "**Il-Pulizija vs. Adrian Fenech et**."

Rat l-ordni taghha tas-6 ta' Dicembru, 2007, biex din il-kawza tinstema' flimkien mall-appelli numri 350/07 u 352/07 appuntati ghall-istess jum.

Semghet ix-xhieda mill-gdid;

Semghet it-trattazzjoni;

Rat l-ordni taghha biex il-kawza tigi rikjamata ghas-sentenza ghall-udjenza tal-lum.

Ikkonsidrat;

Illi x-xhieda jistghu jigu ri-assunti kif gej:-

MELINO MERCIECA, ufficjal tal-Awtorita' dwar is-Sahha w Sigurta' fuq il-Post tax-Xoghol, inkarikat mis-sezzjoni tal-kostruzzjoni, xehed li fis-16 t' April, 2007, ghall-habta tal-10.30am., kien ghamel spezzjoni go sit ta' kostruzzjoni go Triq Birbal, Balzan fejn il-kuntratturi kienu Gordon Bonavia w Noel Lyons. Innota li kien ghaddej nix-xoghol b' mod perikluz u traskurat. Hu kien ghalhekk ha r-ritratti esebiti li huma *black and white photocopies* tal-original. (Hawn il-Qorti awtorizzat l-esebizzjoni tal-original bil-kulur tal-fotografiji). Skondhu ma kienu ttiehdu ebda mizuri biex jissalvagwardaw is-sigurta' tan-nies tax-xoghol u ta' min kien ghaddej minn hemm. Kien hemm xi *barriers* tal-*concrete* u xi xibka tal-hadid. F' dal-kaz ma kien hemm xejn biex tfal ma jghaddux mis-sit li thalla miftuh berah. Ma twahhlux sinjali ta' sahha w sigurta'. F''dal-kaz ma kienx hemm aktar minn hames haddiema fuq is-sit. Ma kienx hemm *risk assessment* bil-miktub skond ma kien qallu l-istess Gordon Bonavia.

Hu ghalhekk kien ordna li x-xoghol jieqaf u li huma jmorru id-Dipartiment. L-appellati Cortis, il-perit w s-sid Buttigieg kienu marru d-Dipartiment ghal *meeting* li sar f' xis-2.30pm. Hu kien rega' staqsa lil Bonavia jekk kienx sar *assessment* u dan kien wiegbu li ma kienx sar. Buttigieg qal li kien qabbad lil Perit Stanley Cortis bhala *Project Supervisor* skond ir-regolamenti tal-2004.

L-appellat Cortis kien accetta li hu kien *Project Supervisor*. Id-Dipartiment pero' ma kien irceva ebda notifika dwar min kien ser ikun il-*Project Supervisor*. Wara pero' kienu irecevew ittra tal-perit Spiteri (Fol. 10) bil-*letter head* ta' Stanley Cortis u Mariello Spiteri.

Buttigieg kien qallu li ma kellux *Health and Safety File*. Il-Perit Cortis qallu li ma kienx ghamel *"a Health and Safety*

Plan" u ammetta li ma kienx innotifika lid-Dipartiment bil-progett fuq insistenza tax-xhud. Hu kien ta ordni lil Bonavia biex jaghmel *risk assessment* , lil Cortis biex jaghmel *Health and Safety Plan* u jinnortifika lid-Dipartiment u lill-Butigieg tah ordni biex jaghtihom id-dettalji tal-kuntratturi w s-*sub-contractors*.

Dawn damu xi gimgha biex obdew.

Il-Perit kien qallu li qede jitkellem ghan-nom ta' EMDP. Ix-xoghol kien beda xi erbat ijiem qabel skond Bonavia w wara, fin-notifika, hareg li kien ser jinvolvi aktar minn "*2000 man days".*

In kontro-ezami, x-xhud qal li Cortis wiegeb ghan-nom tal-kumpanija EMDP. Buttigieg kellu ditta bl-isem RJC Caterers Ltd. Kien minnu li l-forma tas-sit kienet tawwalija, imma ma kienux qablu kif kien qed jopera l-kuntrattur. Il-*pedestrians* iridu jigu salvagwardati. Kien perikoluz bin-nies ghaddejjin bil-gebel niezel hdejn saqajhom u dak il-hin kien qed isir xoghol u gebel niezel fuq il-bankina.

Aktar il quddiem, waqt konfront mall-Perit Mariello Spiteri, x-xhud qal li fil-hin li hu kien ghamel l-*inspection* ma kienx hemm wardens fuq il-post.

L-APPELLAT PERIT MARIELLO SPITERI, xehed li hu kien responsabbli minn dan is-sit bhala perit u kien gie mqabbad mill-klienti tieghu RTC Caterers biex jaghmlu zvilupp. Kien ipprezenta l-applikazzjoni quddiem il-MEPA. Hareg il-permess. Umbaghad bdew is-*site supervision* bhala periti w kienu ghadhom responsabbli ghas-*site* sa' meta kien qed jixhed, ghax is-*site* ghadu qed jinbena. Kien hemm is-socjeta' EMDP li hija socjeta' ta' periti.li hi *limited liability company*. Hu direttur taghha w maghhom hemm impjegati hames periti. L-appellat Stanley Cortis hu perit impjegat mas-socjeta' w responsabbli minn dik is-*site.* Jekk pero' ikun hemm xi problemi mal-MEPA, dawk jiehu hsienhom hu. Cortis jiehu hsieb id-*day-to-day site work* biex ikun cert li l-operat tas-*site* u l-kuntrattur ikunu qed jimxu *"according to regulations".* L-Engineer Frederick

Camilleri huwa *Health and Safety Officer* responsabbli minn dan is-*site* skond id-dokumentazzjoni li huma baghtu lil *Health and Safety officials*. Huma accettaw dan id-dokument u huma baqghu ghadejjin bil-process u hadd ma waqqafhom. Dan id-dokument huma kienu baghtuh wara l-*inspection* tas-16 ta' April, 2007.

Is-*site* in kwistjoni hija dejqa hafna, mhux fonda w b' faccata twila. Bil-fors kellhom jaghmlu li jnehhu l-materjal minn-naha ta' wara. Mbaghad kellu jibda' jitwaqqa' l-bicca ta' barra tas-*site* biex ikunu jistghu jidhlu gewwa lejn il-bini. Meta dan sar kien hemm il-wardens fuq is-*site* biex iwaqqfu t-traffiku meta kienu qed isiru d-*demolition works*. Kienu fil-process meta tbattlet l-ewwel parti tas-*site* ossia l-bicca ta' barra. Mbaghad la darba seta' jitwaqqa' l-bini kollu, jittella' hajt recint mad-dawra tond tas-*site*. Dan ma setax jitla' qabel ghax kieku l-makkinarju ma jkunx jista' jdur fis-site ghax kienet dejqa wisq. It-triq kienet maghluqa meta dan ix-xoghol kien qed isir. Kieku s-*site* kien ser jitwaqqa' bl-idejn xorta kien ser ikun hemm problemi li jistghu ikunu ta' perikolu ghall-*pedestrians* ukoll. Ghalhekk l-uniku mezz li twaqqa kien li jkun hemm il-*wardens on site*, jaghalqu t-triq. Ma setax isir ix-xoghol f' gurnata wahda w ghalhekk, wara li twaqqa' l-bini kien ghad hemm dak il-borg *on site.* Immedjetament li dan il-borg kien mar hu stess fuq il-post diversi drabi. Hu kien baghat l-ittra esebita a fol. 10 fejn kien spjega il-*method statement* li kien qed juza. Id-Dipartiment ghal din l-ittra accettaw il-kaz kif ser joperaw.Taw il-*go ahea*d biex joperaw. Gabu permess mill-ADT biex temporanjament jiehdu l-bankina biex ikun jista jsir cint ta' protezzjoni. Kull ma fiha din il-bankina kienu 60 centimetru w mhix enormi. L-ADT tawhom sitt xhur cans biex jiskavaw is-site u jtellghu cint fuq il-bankina w, wara li titla l-ewwel faccata tal-bini, jkunu jistghu jnehhu c-cint li qed qed jipprotegi s-site ghax umbaghad is-s*ite* tkun maghluqa. Id-Dipartiment kienu accettaw li jahdmu b' dak il-mod u tawhom il-*go ahead*. Huma ghamlu x-xoghol mill-aktar fus possibbli biex il-periodu jkun imnaqqas kemm jista' jkun. Huma mxew mar-regolamenti mill-A saz-Z.

Mill-ufficcju tieghu kien hemm il-Perit Cortis jissupervizja s-*site* bhala perit. Qabel ma dahal Stanley Cortis hu kien tah istruzzjonijiet kif kellu jnehhi certi hitan u certi soqfa qabel ma ssir id-demolizzjoni biex is-*site* tista' topera *in a safe manner* u ma jkunx hemm konsegwenzi tad-*demolition.* Eliminaw is-soqfa u l-affarijiet li kellhom jitnehhew qabel u mbaghad seta' jidhol il-makkinarju biex ikunu jistghu jkomplu bit-twaqqiegh. Hu f' ebda punt ma kien informa lid-Dipartiment bil-*man hours* li kien ser jiehu l-progett. L-unika referenza li jista' jkun li qed jaghmel ix-xhud tal-prosekuzzoni kienet ghall-applikazzjoni inizjali. Din l-applikazzjoni titkellem fuq "*a duration of twelve months with a maximum of workers carrying out construction work on site at any one time of six workers".* Jekk qed jirriferi ghal din l-applikazzjoni, din tirriferi ghall-*construction work* u mhux ghad-*demolition* tas-*site*. Esebixxa - fuq ordni tal-Qorti - kopja ta' din l-applikazzjoni iffirmata minn Frederick Camilleri li huwa d-*designated supervisor on site*.Ix-xoghol tat-twaqqiegh ha forsi tlitt xhur u l-aktar li kien hemm nies *on site* kienu zewg persuni. It-twaqqiegh tal-idejn sar bl-idejn minn persuna wahda.

Hu la kien prezenti meta saret l-*inspection on site* u lanqas ghal-laqgha li saret dak in-nhar stess wara nofs in-nhar fid-Dipartiment.

L-APPELLAT PERIT STANLEY CORTIS xehed li hu dejjem emfasizza li hu kien qed jagixxi "*on behalf of Mariello Spiteri"* waqt il-laqgha mal-ufficjali tal-Health And Safety. Il-klient ma kienx qal lill-ufficjal li hu kien is-*site supervisor*. Qallu li huma kienu l-periti w li l-klient kien on behalf of RJC Caterers. Hu ma kienx prezenti waqt l-*inspection* li saret fis-16 t' April, 2007. Fil-granet ta' qabel kien hemm pero' u kienu anki hemm hu w il-perit Mariello Spiteri biex jaraw is-sitwazzjoni w qatt ma kienu jmorru fl-istess hinijiet biex jaccertaw li x-xoghol qed isir sew. Gurnata qabel kien hemm il-wardens.Il-granet ta' qabel l-ispezzjoni kienu naddfu fuq barra; il-faccata w dahlu bil-gaffa u t-truck gewwa. Kien hemm certu postijiet fejn ix-xoghol tal-hatt ma setax isir bl-idejn ghax kien hemm travi twal minn-naha sal-ohra w dan bil-fors ried isir bil-

makkinarju kbir. That, il-post kien fabbrika w it-travi kienu jispannjaw minn-naha sal-ohra.

Oltre dawn il-provi, l-prosekuzzjoni kienet esebiet set ritratti *black and white* mehuda mix-xhud Melino Mercieca li jinsabu a fols. 6 u 7 tal-process. Giet esebita ukoll kopja ta' ittra bid-data tas-16 t' April, 2007, bil-*letter head* ta' EMDP Environment Management Design Planning indirizzata lil Silvio Farrugia, *Senior Manager, Occupational Health and Safety Authority* , u iffirmata mill-Perit Mariello Spiteri fejn jidher li din id-ditta infurmat lill-Awtorita' li *"…we are commencing works in order to demolish, excavate and construct development…"* u fejn ippropona kif setghu jsiru dawn ix-xogholijiet minnhabba in-natura partikolari tas-s*ite* in kwistjoni. Qal ukoll *inter alia* li: "*relevant health and safety report would be prepared in due course".* (Fols 8,9, 10, u 11).

Giet esebita ukoll ittra li l-Awtorita' kitbet lill-appellati, lis-sid R.J.C. Caterers u l-kuntrattur J. Bonavia & Nephews Ltd. u li ggib id-data tal-ghada 17 t' April, 2007, fejn l-Awtorita' tathom rispettivament istruzzjonijiet precizi dwar x' kellhom jaghmlu biex jigu in regola, w fejn qalet li wara li rceviet id-dokument ta' kjarifikazzjoni minnghand il-Perit Spiteri msemmi fil-paragrafu precedenti, kienet qed tirrevoka l-ordni taghha biex jieqfu x-xogholijiet u ppermettiet biss li jsiru xi *"remedial works indicated by Perit Mariello Spiteri in his letter of 16th. April, 2007"* u fejn qalet li *"any further work is being prohibited"* u dan ukoll bla pregudizzju ghal kull azzjoni li setghet tittiehed skond l-art. 17 tal-Att XXVII tas-sena 2000.

Giet ukoll esebita mill-Perit Spiteri fuq ordni ta' din il-Qorti Occupation Health and Safety Authority - Construction Notification Form f' isem John Buttigieg ta' R.J.C. Developers ghall-"demolition/ excavation/ construction of building" fejn gew indikati bhala *construction supervisors* : John Micallef o.b.o. John Micallef Builders Ltd u John Bonavia o.b.o. J. Bonavia & Nephews. Gie indikat f' din l-applikazzjoni li x-xoghol ta' kostruzzjoni kellu jibda fis-16 t' April, 2007 idum xi tnax il-xahar u li ser jimpjega sitt haddiema. Gie dikjarat ukoll li *planning supervisors* tal-

progett kienu ser ikunu John Micallef Builders Ltd u John Bonavia & Nephews Ltd. u hemm il-firma tar-rapprezentanti ta' dawn iz-zewg ditti (prezumibbilment ghax huma illeggibbli) fuq dan l-istess dokument.

Ikkonsidrat;

Mill-ezami tas-sentenza appellata jidher li ma nghatat ebda motivazzjoni ghas-sentenza ta' liberazzjoni w din tghid testwalment biss :-

"Din il-Qorti ma ssibx lill-imsemmija imputati Stanley Cortis u Mariello Spiteri hatja u ghaldaqstant tilliberhom."

Ikkonsidrat;

Illi l-appellati gew akkuzati **li fil-kapacita' taghhom ta' project supervisors** naqsu milli jikkomunikaw avviz bil-quddiem bil-miktub lill-Awtorita' ta' l-inqas erba gimghat kalendarji qabel ma jibda' x-xoghol ai termini ta' l-artikolu [recte: regolament] 4(1) tal-Avviz Legali 281/04. Gew akkuzati ukoll li naqsu li jizguraw li qabel ma jibda x-xoghol fuq sit ta' kostruzzjoni isir pjan tas-sahha u sigurta' ai termini tal-artikolu [recte: regolament] 4 (2) tal-istess Avviz Legali.

Illi l-ewwel haga li trid tipprova l-Prosekuzzjoni hi li dawn iz-zewg periti kienu l-"project supervisors". Issa ghalkemm ix-xhud tal-prosekuzzjoni Mercieca xehed li l-appellat Perit Cortis kien accetta mieghu li hu kien il-project supervisor, dan gie michud mill-istess perit li xehed li hu kien qal li kien il-perit *on site* u li kien qed jattendi l-meeting li sar fis-16 t' April, 2007 *on behalf of Perit Mariello Spiteri* li kien id-Direttur tad-ditta tal-periti fejn hu kien impjegat. Anki jekk ix-xhud Mercieca xehed li Buttigieg kien qallu li kien qabbad lill-Cortis bhala Project Supervisor, ladarba Buttigieg ma giex prodott bhala xhud fil-kawza kontra l-appellati, dak li xehed Mercieca jibqa' biss *hearsay evidence* u ergo mhux ammissibbli bhala prova kontra z-zewg appellati. F' kull kaz ukoll din l-allegazzjoni ma hix sorretta minn ebda prova dokumentarja, anzi il-

Construction Notification Form li giet mimlija wara l-*inspection* turi isem haddiehor bhala l-project supervisor.

Ghalkemm l-appellat Perit Mariello Spiteri kien dak in-nhar stess tas-16 t' April, 2007 kiteb lill-Awtorita' fuq referita, jidher li dan ghamlu fil-kapacita' tieghu ta' perit tal-progett u mhux bhala *project supervisor*. Di fatti imkien fl-ittra ma kkwalifika ruhu li qed jagixxi f' tali kapacita'.

Inoltre mill-Construction Notification Form esebita iffirmata miz-zewg ditti ta' kuntratturi jirrizulta li gew indikati bhala Design Supervisor certu Inginier Patrick Azzopardi w, bhala construction supervisor, John Micallef o.b.o. John Micallef Builders Ltd u John Bonavia o.b.o. J. Bonavia & Nephews. Imkien ma jissemmew l-appellati Cortis u Spiteri w lanqas ma tissemma d-ditta taghhom.

Ir-Regolament 3(1) tal-Avviz Legali 281 tas-sena 2004 jghid testwalment:-

"*It shall be the duty of* ***<u>the client to appoint</u>****, in respect of every project, a project supervisor for the design stage and a project supervisor for the construction stage…"* (Sottolinear ta' din il-Qorti).

Dawn il-mansjonijiet skond il-ligi ma jidhirx li jaqghu awtomatikament fuq il-perit li jassumi inkariku professjonali fir-rigward ta' xi progett. Lanqas jidher li l-*project supervisor* bil-fors irid ikun xi perit arkitett u di fatti f' dan il-kaz gew designated iz-zewg kuntratturi involuti skond id-dokument esebit u l-inginier Azzopardi. Di fatti ukoll skond il-proviso tal-istess regolament jista' addirittura jkun il-klient il-"*project supervisor", "if he is competent to undertake the duties involved."*

Jidher li sas-16 t' April, 2007, il-klient, apparentement injar minn dar-regolament, kien ghadu ma appunta lill-hadd;

Ghalhekk f' dan l-istat tal-provi ma jirrizultax pruvat li, oltre l-mansjoni ta' supervizjoni tas-sit bhala periti, l-appellati, jew xi wiehed minnhom, kellhom ukoll il-mansjoni ta' *"project supervisors*" ghall-fini tal-Att XVII tas-sena 2000 u

tar-regolamenti li saru tahtu. Ergo huma ma kellhomx l-obbligu li jaghtu xi avviz tax-xoghol qabel ma jibda jew li jaghmlu xi pjan tas-sahha w sigurta'.

Ghalhekk fil-fehma ta' din il-Qorti, l-akkuzi dedotti kontra l-appellati ma jirrizultawx pruvati w konsegwentement din il-Qorti ma tarax ghalfejn ghandha tirrevoka s-sentenza ta' liberazzjoni appellata.

Konsegwentement l-appell qed jigi michud u s-sentenza appellata qed tigi konfermata.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------